

**Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського**

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 46

Одеса – 2024

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників
XXX наукової конференції здобувачів вищої освіти
«Історичний досвід і сучасність».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор
(НУ «Одеська політехніка»).

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Рецензенти:

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

процесу доцільно дотримуватися концепції «Навчання через задачі», яка передбачає організацію навчання шляхом самостійного одержання знань у процесі розв'язування навчальних проблем, орієнтацією на творче мислення і пізнавальну активність учнів. Проблемне навчання, яке здійснюється за допомогою системи задач, об'єднаних між собою однією загальною ідеєю дослідження (проблемою), орієнтується також на одержання нових теоретичних знань.

-
1. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики: навчальний посібник: у 4 ч. Ч.1: Загальна методика навчання інформатики. Київ: Навчальна книга, 2004. 256 с.
 2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи./ Загал. ред. М. Грищенко. Київ: МОНУ. 134 с.// <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
 3. Терещук Г. Індивідуалізація навчання в контексті ідей концепції української школи. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2017. № 2. С. 6 - 16.

ПЕДАГОГІЧНІ ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Данилишина К. С.

Педагогічний програмний засіб (електронний мультимедійний підручник) – це єдина навчальна система, яка використовує сучасні комп'ютерні технології, засоби Інтернету, і яка ставить за основну мету забезпечити процес навчання за навчальними програмами під керівництвом вчителя.

Доктор педагогічних наук М. В. Головка зазначає, що важливість застосування мультимедійних технологій на уроках полягає в тому, що значний за обсягом матеріал можна поновити за досить короткий час, а також показати його в іншому виді, деталізувати нечітко вже вироблені

уявлення, викликати в учнів зовсім нові образи, поглибити і розширити здобуті знання [3, с. 15].

Дослідники виділяють показники, які знижують ефективність праці вчителя в більш поширеній, традиційній системі навчання: 1) для доведення базових практичних навиків до автоматизму недостатня кількість часу; 2) для учнів, які навчаються при групових заняттях занижений рівень пізнавальної активності; 3) вчитель не може забезпечувати адаптацію до індивідуальних особливостей кожного учня; 3) неможливість проведення постійного і об'єктивного контролю за процесом навчання кожного учня.

Перевагами педагогічного програмного засобу (ППЗ) в порівнянні зі звичайними паперовими носіями інформації, тобто підручниками, або й навіть з електронними книгами можна вважати: 1) це єдина програма, яка поєднує в собі як теоретичні, так і практичні питання, навчальні практикуми, лабораторні роботи, має електронний журнал успішності учнів, конструктор уроків, перевіірочні контрольні роботи та тестові завдання, і ще багато інших можливостей [2, с. 167]; 2) робота з ППЗ активізує в учня самостійне мислення [6]; 3) ППЗ передбачає досить велику кількість і достатню якість ілюстративних матеріалів таких як малюнки, карти, графіки, схеми, фотографії, відеофрагменти, інтерактивні моделі, різноманітні тренажери та багато іншого, що сприяє здобуттю високого рівня ефективності навчання [1]; 4) ППЗ дозволяє об'єктивно та достовірно визначати рівні навчальних досягнень учнів за допомогою різноманітних багаторівневих тестів, завдань, тренажерів; 5) стає вищою ефективність роботи вчителя, збільшується час для творчої роботи. Також вчителем може доповнюватися, змінюватися, корегуватися електронний підручник з врахуванням як вікових, так і психологічних особливостей учнів; 6) індивідуальний темп навчання – це не тільки «індивідуалізація» за часом, оскільки навчання за класно-урочною системою підпорядковано жорстким часовим рамкам, але і варіантність розгорнення навчального матеріалу, врахування типу пам'яті, темпераменту і мислення учня [4].

Комп'ютер забезпечує навчальний процес інтерактивними формами навчання, дозволяє застосовувати мультимедіа, сприяє створенню ситуацій для комунікативного спілкування, характеризується високим рівнем продуктивності, дає можливості швидкого пошуку інформації, доступу до різноманітних джерел, сприяє економії часу і зусиль, що також об'єктивно веде до раціональної діяльності.

Сучасна комп'ютерна техніка, позитивний вплив мультимедійних засобів через високоякісну графіку, можливості рухомого зображення дають змогу учневі спостерігати динаміку того чи іншого процесу або явища.

Комп'ютер виступає як новий елемент схеми пізнання, ефективно використання суттєво впливає на якість засвоєння учнями системи знань, формування практичних умінь і навичок.

Використання комп'ютерних програм на уроках сприяє розвитку інтересу учнів до вивчення предмета, підвищує ефективність їх самостійної роботи, індивідуалізації процесу навчання шляхом покращення наочності навчання, сприяння формуванню абстрактних уявлень, поглиблення самостійності вивчення навчального курсу, створення комфортних умов проведення різних форм контролю знань, що сприяє розробці індивідуальних заходів для корекції знань учнів у межах досягнення визначених цілей навчання .

Проблеми використання інформаційно-комп'ютерних та мультимедійних технологій, інформатизації освіти, створення та використання електронних засобів навчання висвітлювались у працях І. Кульчицького, М. Львова, М. Носкова, О. Пехоти, О. Співаковського та ін.

Потрібно вивчати результати впровадження електронних підручників (ЕП) в навчальний процес і поширювати досвід вчителів-новаторів щодо їх використання.

Педагогічні програмні засоби допомагають вирішити деякі дидактичні задачі: 1) забезпечують підвищення якості поточного та підсумкового тематичного контролю знань учнів використанням програмного засобу, що дозволяє учителеві самостійно створювати свої тестові завдання, а також і завдання для написання контрольних робіт тощо; 2) забезпечують підвищення якості формування практичних умінь і навичок; прикладів застосування програм-тренажерів, що також сприяє і індивідуалізації навчання; 3) забезпечують підвищення якості проведення демонстраційного експерименту впровадженням у навчально-виховний процес комп'ютерно-вимірjuвальних комплексів, активним використанням обчислювальних та графічних можливостей комп'ютера, що сприяє підготовці учнів до роботи в умовах сучасного промислового виробництва та наукових досліджень [5].

Заклад освіти має вирішувати такі питання використання інформаційних технологій у навчальному процесі: а) як найповніше використовувати можливості мультимедійних технологій для покращення навчального процесу; б) як підготувати учнів до життя в сучасному, інформаційному суспільстві, що постійно змінюється і розвивається.

Під час вибору педагогічних програмних засобів для використання в навчальному процесі потрібно чітко уявляти, де і як буде даний засіб використовуватись. Процес навчання повинен містити все - подання навчальної інформації, тренувальні вправи, контрольні завдання, дослідження навчальної діяльності тощо.

-
1. Вембер В. П. Роль та місце електронного підручника в навчально-методичному комплекті з навчального предмета для загальноосвітньої школи. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. 2009. Т. VIII, вип. 6. С. 43 – 51.
 2. Вовковінська Н. В. Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи. Київ: Педагогічна думка, 2003. 272 с.
 3. Головка М. В. Використання можливостей нових інформаційних технологій у навчанні. *Збірник наукових праць К.-Подільського*

державного педагогічного університету: Серія педагогіка. 2001. Вип. 7. С. 15 - 19.

4. Карп С, Кохан О., Редько В. Електронні навчально-методичні комплекси у навчальному процесі середньої школи. *Освіта*. 2003. 15 - 22 жовтня.
5. Лавринєць В. Комп'ютерні технології. Впровадження в навчальний процес. *Освіта*. 2002. № 20, 27 березня. С. 10 - 13.
6. Пархомець І. Ю. Нові інформаційні технології навчання. *Управління школою*. 2007. № 29 (185). С. 20 - 24.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕГУВАННЯ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКІВ

Бейгул А.

Підлітковий вік є одним з основних періодів у процесі становлення особистості, адже в цей віковий період школярі вибудовують власну модель поведінки, набираються життєвого досвіду, обирають моральні орієнтири. Між підлітком, у якого формуються власні принципи та моделі поведінки, та суспільством, котре диктує підліткові чіткі моральні та соціальні правила, може виникнути соціальний конфлікт. Це може призвести до девіантної поведінки [2].

Девіантна поведінка – це один із видів дезадаптивної поведінки, який являє собою систему вчинків, що суперечать прийнятим у суспільстві правилам або моральним нормам і наносять шкоду суспільству або самій особистості [5, с. 182]. Першопричиною, яка призводить до відхилень у поведінці, є ігнорування особливостей цього вікового періоду, недооцінка дорослими глибоких вікових суперечностей у розвитку підлітка [2].

Корегування девіантної поведінки може включати різні підходи в залежності від конкретної ситуації та причини, що спричинили девіантну поведінку. Щодо особливостей корегування девіантної поведінки у підлітків, вони полягають у врахуванні таких факторів:

З М І С Т

1. Мутавчи В. Українські історики про Данила Галицького.....	4
2. Гнедко А., Букач В. М. Козацька тема в поезії Тараса Шевченка.....	7
3. Муся А. Діяльність Т. Г. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві.....	12
4. Ковра К. Олександр Довженко – талановитий художник.....	16
5. Загороднюк Д. Життя в поезії та поезія в житті Андрія Любки.....	19
6. Самойлова П. Витоки поезії Лілії Олейнік.....	23
7. Добровольська Д. Північне Причорномор'я у давньогрецькій міфології.....	27
8. Аврамогло А. Олег Соколов і вітчизняний нонконформізм...	30
9. Мальчик А. Українські традиції в сучасному одязі.....	34
10. Кровякова А. Погляд чеських науковців на виховні методи А. С. Макаренка.....	38
11. Ілясов О.О., Щербина А. І. Психолого-педагогічні засади застосування ейдетики як засобу розвитку творчого мислення молодших школярів.....	43
12. Бондаренко Н. С. Навчання інформатики в закладах середньої освіти.....	46
13. Данилишина К. С. Педагогічні програмні засоби в загальноосвітніх закладах.....	49
14. Бейгул А. Особливості корегування девіантної поведінки у підлітків.....	53
15. Хархаров Д., Гегечкорі О. В. Українська гуманістична традиція – джерело рефлексії сучасного суспільства.....	57
16. Савицький В. Культурна політика: до визначення поняття...	60
17. Стоянов Є., Кубко В. П. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій.....	62
18. Панова К. Північна Корея: місце та роль в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та світі.....	68
19. Латова М. Енергетична дипломатія: вплив енергетичних ресурсів на світову політику.....	71